

ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΝΗΣΩΝ

Ο ΠΕΙΡΑΤΗΣ ΤΗΣ ΙΚΑΡΙΑΣ

Στά χρόνια της Τουρκίας. Τά Κάτω Σπείδια. Γιώργης Χρούσης και Λούλα Γλαροῦ. Μιά άπαγωγή πού έξεγειρεί την ήθική του νησιού. Ένα σκληρό έθιμο. Η δύναμις της δημαρχιακής κάππας. Ξένοι και ντόπιοι στην Ίκαρία. Ο ρόλος του δημάρχου Λακισιού και η άπελευθερωτική του προσπάθεια. Ο άρχιπειρατής Χρούσης κι ο γαμπρός του Τσεμπέκος. Σκληρές τραγωδίες. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

A.

Η δραματική ιστορία πού θα διηγηθούμε εδώ συνέβη στην Ίκαρία, στά χρόνια της Τουρκίας. Την εποχή εκείνη, γύρω από τη θείη πού βρίσκονταν σήμερα η πρωτεύουσα του νησιού, ο Άγιος Κηρύκος, ίσχυον έξη σινοικισμοί, μ' ένα όνομα: Κ ά τ ω Σ π ο δ ι α.

Ο φόβος των κατοίκων ανάγκαζε τους κατοίκους νά μαντρώνουν τά πείτια τους μέ ψηλά τεύχη, έτσι ώστε γιά ένα μακρινό θεατή τού αέρα φαινόταν έρημο και άκατοίκητο. Πιο μέσα, στό διάσος δέ, ζάτω από αινιβάδια δέντρα, ίσχυον πολλές καλές Ίκαριόν. Στόν καιρό των αγρών της Χίου, πολλές Χιώτικες οικογένειες βρρίκον στις καλές αυτές περιβάλα και φιλοξενία... Δεσμοί άδελφικής άγάπης συνέδεσαν τους Χιώτες πρόσφυγες και τους Ίκαριούς, γάμου και κοιμηλαρίες γίνονταν μεταξύ τους, φίλες και έρωτες πλέχτηκαν κάτω από τά βαθύκοιτα πλατιά του νησιού.

Μέσα στη συναιδέφωση αυτή, βρέθηκε κι ένας κακός άνθρωπος, ένας Χιώτης άγαθήτος, Γιώργης Χρούσης όνόματι. Η λούβια πού έδειχνε τά σενιά ήθι των Ίκαριών, ο Χρούσης, διασάστρησε τους ντόπιους, οι όποιοί τον άπέλειπαν από τις συναιναστροφές τους. Άλλ'

Η έκτέλεσις της κοινής άρχισης άμέσως, επί τόπου. Οι Καστιλιανοί χιπούσαν άσπλαχνα τά δυστυχισμένα θύματα. Τό αίμα έτρεχε βροχή από τις πλάγές τους, ή σάρκες τους αλλοκόρονταν, και οι κατάδικοι βογγούσαν και φώναζαν σπαραξικιάδια... Όλοι οι κάτοικοι του νησιού, άντρες, γυναίκες, παιδιά, παρακολουθούσαν τού φοβερού θέαμα, και καμιά φωνή συμπάθειας δέν άκούγονταν. Υπήρχε όμως εκεί και κάποιος πού λυπήθηκε τέλος τους δύο δυστυχείς. Ήταν ένας γέρος Ίκαριός, άλλοτε Δημάρχος, πού παρακολούθησε τη σκληρή φροντίδα της δημαρχιακής του κάππας και σπαραξικιάδια στη μαργούρα του. Όταν ο λονάφροτος γέρος είδε ότι τού ιατρού παρορθηθόν και οι δυστυχισμένοι έξεντοι θά πέθαιναν, άποφάσισε νά τους σώση κάνοντας χροή της δημαρχιακής του προνομίας. Έπροχώρησε λοιπόν, έβγαλε την κάππα του και σέτασε μέ αυτή τά άπόφρητα κορμιά του έρωτικού ζεύγους... Ήταν δεισιμότατος. Κι άλλοιμονο σέ ζεινον πού θά τολιούσαν νά κατεπτήση τού πατροπαράδοτου αυτό προνομίου της χάριτος σ' έναν πρρίον Δημάρχο. Έβρεξε νά ύποστη διπλοσία την κοινή του άπολιουμένου καταδίξιου...

Μόλις τού είδαν αυτό οι τρείς άλλοι Δημάρχοι έσπινον μέ σεβασμό τού κεφαλί. Τό βασανιστικό έταπε. Μισοπειθαμένο ο Γιούργης και ή Λούλα, άρέθσαν έλευθερία νά ματαθόνιν τις φοβερές πλάγές τους και να... τελέσουν τους γάμους τους...

Πήλη της τιμωρίας αυτής, ο Γιούργης Χρούσης ύπέστη και άλλη. Για νά τον έξεντελίσιονε περισσότερο, τού ζόλησαν τ' όνομα της γυναίκας του. Τόν έλεγαν Γιούργη Λούλη! Και κανείς πιά δέν τον έφώναζε μέ τ' όνομά του.

Η έκούσια αυτή άπαγωγή έκανε ζωνηή έντίπηση στην άσθητή έκείνη μικρή κοινότητα. Οι τρείς δημαρχοί της Ίκαρίας συνεισέβησαν και άπειρίσαν νά έραρομόνον εις τους ένόχους τόν άγρονο αλλά πατροπαράδοτο νόμο τού τόπου. Κατά τού νόμο αυτό, τού παρόνομιο ζευγάρι άδηγέτο από τους Κ α σ τ ι λ ι α ν ο υ ς (τους άτυπομωζούς κλητήρες) στην πλατεία, όπου έμιαζοντο όλοι οι κάτοικοι. Έκει έφαινόοντο, και ο άντρας έπαινε τη γυναίκα στην όψη του. Αίμεσος κατόπι προχωρούσε ο ραβδίσιος κι έβδινε στην γυναίκα τρείς ζυλιές. Έπειτα, έσπινον ή γυναίκα τόν άντρα στην όψη της, για νά γενηθή κι εκείνος τού ζήλο της γνώσεως σέ ύπομνητες θέσεις. Καί ή διαδικασία έσυνεχίζετο έτσι, αμωβιώς, ως ότου νά τελειώση ο ραβδίσιος τόν άποφασιστέον ραβδίσιον, ή νά έξαντληθούν ή δύναμις τόν ένόχον!

Την εποχή εκείνη οι Δημάρχοι έκτελούσαν και γρήη διασάτων και έπέβαλαν ποινές πού έμιαζοντο από τίς βοροδουλές μέχους έξορίας ή θανάτου διά τους!

Όταν λοιπόν γίνηκε γνωστό τού σκόνδαλο της άπαγωγής, οι πρόσφυγες Χιώτες καταταράχτηκαν. Έβαλαν όλα τους τά δυνάτια και τέλος ανέκαλινσαν τού έρωτικό ζευγάρι σέ μία άπομακρη κούλα. Τους έδσαν λοιπόν άπέσος και τους παρέδωσαν νά δικασθόν, κατá τά έθιμα τού τόπου.

Η δίκη έγινε στην πλατεία. Γύρω από τους Δημάρχους και τους κατηγορούμενους, παρεκάθησε, ως δικήσιος κατηγορούς, τού πλίσθιο, και ή διαδίκασια άρχισε.

Ο λαός επέμενε νά θεωρηθή ο Γιούργης Χρούσης βιαστής, διότι ή Λούλα ήταν άνήλικος. Τότε ή κοινή του θά ήταν μεγαλειότητα. Όταν τού άκουσε αυτό ή ξανθομαλλούσα ή Λούλα όργισε ή καρδιά της. Καί μέ τη ζωνορήτητα πού την έμαρκατήριζε, έφώναζε:

— Όχι! δέν μέ πήρε διά της βίας! Θεληματικά τόν άκολοήσα, γιατί τόν άγαπά, και τώρα εννε άντρας μου!...

— Κι' έγώ τόν άγαπά! έφώναζε ο Γιούργης, και θέλω νά τη στεφανωθώ!

Άλλ' αυτό δέν ελζαν λέματι την εποχή εκείνη της άγρίας ήθικής. Καί οι τρείς δικαστάι έβγαλαν την άποφάσι τους: Τόν άνόδοτο άρτίμο ραβδίσιον, από δύο ραβδίσιους!...

Μέ τόν καιρό, οι Χιώτες έγκατέλειψαν την Ίκαρία, έκτός όλίγων πού έμειναν πιά όριστικώς εκεί. Ο Γιούργης Λούλης, έγκαταστημένος στό νησί έθεωρεται πιά Ίκαριός, άν και πολλοί τόν περιφρονούσαν.

Μά ο Γιούργης έτρεφε μυστικά τόν πόθο της έκδικήσεως και πείθιμενε κατάλληλη εύκαιρία. Ο Λούλης είχε έναν άδελφό αρχιπειρατή, Νικολή Χρούση ύνομαζόμενο, ο όποιος είχε κατορθώσει νά μαζέψη στό καράβι του τά τολημερώτα στοιχεία. Ο Γιούργης Λούλης πούχε χτίσει σάπι κι ένα έρημο άερογιάλι της Ίκαρίας και ζούσε εκεί μέ την υστία του Λούλα, δεχόμενος τακτικά τις έποκέψεις τού άδελφού του. Ο αρχιπειρατής έμιανε διαφόρους κακοποιούς από τά νησιά τού Αιγαίου και τους έγκαθίστοσε στην Ίκαρία, σέ διάστημα δέ τεσσάρων ετών οι κακοποιοί αυτοί παρείστατοι έγιναν τόσο πολλοί, ώστε έσχηματίσαν διάλολη κόμμα, τó κ ό μ α τ ó ν ξ έ ν ο ι ν, όπως τού έλεγαν. Οι ξένοι αυτοί, ύποστηριζόμενοι από τους πειρατάς, εκάθησαν σιγά-σιγά στό σβέρο των ντόπιων. Ένας ιστορικός γράφει σχετικάς τά έξης χαρακτηριστικά:

—Οι ξένοι ελζον και Ίκαριούς άδελφοποιούς και κόμμα εν γενεί ισχυρόν, άποτελούμενον εκ συγγενών, κομπάρων και άλλων έχόντων άδελμα κέρδη εκ των πειρατών. Έ Δημαρχία, ή άπερίοριστος αυτή έξουσία, είχε έξασθενήσει, και οι ξένοι ελζον καταστεί ρόβητρον...

Οι πατροπαράδοτοι νόμοι της Ίκαρίας δέν ήσαν πιά δυνατόν νά έραρομόνον, παρά μόνον εις βάρος των ντόπιων. Ποιός τολιούσε νά δικάζη και νά τιμωρηση τους ξένους, πού ελζαν άρχηγό και ύποστηρικτή τους τού φοβερού κοινάρο Χρούση, στό καράβι τού όποιον ενισμίτιζε ή μαύρη σημαία μέ τού λεικό κροαίο και τά διασταυρωμένα κόκκαλα:

Άλλά τού κακό έτεροσίονε. Οι ντόπιοι έπρεπε νά λυρωθόν από την τυραννία αυτή, νά ξαναφέρουν τη γαλήνη και την ήθική τάξι στό νησί τους, νά ζήσουν έλευθεροί.

Την εποχή εκείνη είχε βάλει κάλητη για Δημάρχος ένας νέος και τομηρός άνθρωπος, από τού χωριό Φανάρι, Γεώργιος Λακάς όνόματι. Ο Λακάς μισούσε φοβερά τού κόμμα των ξένων και ή φυσική του αυτή διάθεση ήταν γνωστή στους Ίκαριούς... Καί επειδή οι

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΞΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Η Ζερμαίν δεν έγνοιζε τη μαγική μεταμόρφωση που είχε ύψοσει από μεταξύ το θελκτικό καταρτίδιο, διον αγαπούσε ν' απομονώνεται στις θλίψεις της. Γι' αυτό δεν πρόφερε σ' αποκούφι από τη Σιώνη το θαυμασμό της, μόλις μπήκε στη σπηλιά της άκτης.

— Βλέπεις πώς μετέβαλε ο θεός μου το σπηλιό σου ; της είπε η δεσποινίς ντ' Πλουά.

Καί ξεπάλλωσε έπάνω σ' ένα σοκά, που αποτέλειωσε μέρος της κομψής επιπόλεσης της σπηλιάς. Τη στιγμή αυτή φάνηκε νά περνάη άντικρυ στην άκρογιαλιά η μητέρα της Ζερμαίν, μαζί με τη μικρή κόρη ενός γείτονα της εξαίλεως.

Η Σιώνη περίμενε δω νά χαθή στο στρώσιμο της άκτης ή ν. ντ' Μελλά και κατόπιν είπε στην εξαδέλφη της :

— Όνομάξω τη φουλά αυτή σπηλιά σου, Ζερμαίν, γιατί εσύ τ'ό ανακαλύφες κι' έμεις από σένα τ'ό μάθαμε. Ό θεός μου μάλιστα μάντεψε το μυστικό σου. Όταν ήθελες νά κλάψεις, έδω έρχόσουν.....

— Νά κλάψω ! διαμαρτυρήθηκε η Ζερμαίν. Ποιός σου είπε τέτοιο πράγμα ;

Η Σιώνη την τράβηξε προς τ'ό μέρος της με περιπάθεια και της είπε :

— Κάθισε έδω κοντά μου. Δεν έχω πειά νά σοφ' κρίνω τίποτε....

Ακουσε με λοιπόν με προσοχή...

Σταμάτησε λίγο και, καθώς έσφιγγε με τά χέρια της τ'ό λαιμό της εξαδέλφης της, έπρόσθεσε :

— Όθελω νά φύγης, αγιασμένη μου, από κοντά μου. Ό, δεν σ'ε κατηγορώ καθόλου, γιατί ξέρω ποιά ήταν ή άφορηή. Η ζωρονομία σου αυτή δείχνει άζωμία μιά φορά την ευγένεια του χωρακτηρός σου. Όταν ή μητέρα σου μου άνευόινουσε την πρόθεσί σου, την παρεάλεσα νά μείνεται. Και τώρα άζωμία σου επανολαμβάνω νά μη φύγης...

— Σιώνη !

— Όχι, δεν θά φύγης εσύ, εξαδέλφη μου ! Έγώ θά φύγω, και θά φύγω γιά πάντα....

— Σάπα, σάπα ! Δεν ξέρεις πόσο με πλιγγώνεις μ' αυτά τ'ό σκληρά λόγια σου !...

— Είμαι βέβαιη γι' αυτό πο σου λέω και δεν πρέπει νά σ'ε τρομάξω τ'ό μοιραίο... Όλα έρχουν τελειώσει πειά γιά μένα και σ'ε λίγο θά αποχωρητήσω γιά πάντα τόν κόσμο...

Ανάσανε βαθειά κόμπασε:

Φάνηκε νά περνάη άντικρυ στην άκρογιαλιά ή μητέρα της Ζερμαίν...

ντόπι στην περιφέρειά του ήταν περισσότερο, ο Λαυός έβγηνε δήμαρχος.

Άμέσως λοιπόν άρχισε νά εργαζοται γιά την απολύτρωση της Άκαρίας από τούς πειρατές. Ό Λαυός ήρθε σ'ε συνεννόηση με τούς προκρίτους, έσχεδιάσαν τη συνωμοσία εναντίον των ξ ε ν ω ν και έπερνούσαν την κατάλληλη περίπτωση νά την εκτελέσουν.

Έπρεπε δηλαδή νά δοθί μιά ειδικαία γενική άγανακτήσιως, κοινή βοήθ εναντίον των ξένων και ή ειδικαία αυτή δεν άργησε νά παρουσιασθή, από την άκολούθη αίματηρή άφορηή :

Ό Γιώργης Λούδας και ό άδερφός του, ό άρχιπειρατής Χρούσης, είχαν μιά άδερφή, όνοματι Ροδιά, την όποιον πάντοτε φανόταν στο νησί μ' ένα ξένο, ένα κάβαμα, όνοματι Τσεμπέκο.

Ό Τσεμπέκος αυτός μεθόσε και φροτιότανόσε τ'ό κόσμο. Λόγω της συγγενείας του με τόν άρχιπειρατή, είχε γίνει θρασυτάτος... Μιά μέρα μάλιστα, άνάντησε σ'ό δρόμο την άδερφή του δημάρχου Λαυού και της επέτρεψέ. Η κόρη έχαστούνε τόν ανθρώπι Τσεμπέκο, εκείνος χύθηκε καταπάνω της και της καταξέσισε τά φορέματα, κι' αυτή έβαλε τίς φωνές, κλαίνοντας σ'ε βήθεια.

Ό άδερφός της ό δήμαρχος, μόλις άκουσε τίς φωνές της, άρπαξε τ'ό δαίλο του — ένα φοβερό τρομπάνο — έτρεξε επί τόπου και μ' ένα περιβολισμό έφραξε κάτω νεκρό τόν Τσεμπέκο, με σκορπιμένα τά μαλλά. Τό νησι άναστατώθηκε κι' άμέσως ή πρόκριση και οι άλλοι νοικοκυριά έμάζεψαν την γούνα από τόν ήρωα δήμαρχο τους γιά τόν προστατόφυον.

Σ'ό άκόλουθο φύλλο θά διηγηθούμε τά έπικολούθησαντα δραματικά γεγονότα και τ'ό τέλος της ιστορίας αυτής, στην όποία ό άρχιπειρατής Χρούσης έχει ένεργητική δράση.

φορές και με άτάραχη φωνή εξακολούθησε :

— Ζερμαίν, πριν φύγω, έχω νά σοφ' ζητήσω μιά κόρη. Μά, πρώτα — πρώτα, θέλω νά σοφ' έκαστηρευθής, σάν σ'ε άδελφή. Άγαπάς τόν Κάρολο, δεν είν' έσύ ;...

Η δεσποινίς ντ' Μελλά άναστρούθηκε με μιά θανάσιμη άφορητή στο πρόσωπό της και γονάτισε μπροστά στην εξαδέλφη της.

— Σιώνη, λύτησον με ! της έφώναξε. Κατάλαβαίνεις πώς δεν φταίω έγώ... Ό, τι μορούσα νά κόμω γιά νά καθηνούζωσα την καρδιά μου, τ'όγο γάμω. Άν μορούσα νά την ξεροξέσω, μήν άμυριάβ'ης, θά είν' δά διατάξα καθόλου. Κανένας θμος δεν ξέρει τ'ό μυστικό μου από αυτό. Και τώρα ποθ' θά φύγω, θά τ'ό πάρω μαζί μου... Συγγνώμη μ'ε, Σιώνη !...

Με τ'ό στήθος φουσκωμένο από θλίψη και τ'ό κεφάλι χονερό άναμέσα στα γόνατα της εξαδέλφης της, ή Ζερμαίν έκλαψε πικρά, παρατεταμένα, άπορηγόρητα...

Η Σιώνη την έσφιγγε ή ίδια με τά χέρια της, προσήλωσε τά μάτια της μέσα στα δικιά της και της εμψύχισε σ'ι' αντί με μιά φωνή ποσειική, οφρανιά, άγγεληκή :

— Τί κακό έκανες γιά νά σ'ε συγχωρήσω, άγαπητή μου ; Ζητούν ποτέ συγχωρήσι οι μύτηρες ; Έλα και μη στενοχωρούσαι πειά, ξέρω από καρπό τ'ό μυστικό σου κι' αντί νά σ'ε μισησω, Ζερμαίν, σ'ι' αγάθησα από τότε πιο πολύ. Κι' όφραίστρια νά φύγω άπ' τόν κόσμο και νά σοφ' δώσω τ'ό μνηστήριο μου... Ναι, Ζερμαίν, θά πεθάνω !...

Χαινογέλασε έπειτα πικρά και πρόσθεσε :

— Δεν πιστεύω ν' ανέβαινα και ποθ' την έπλήρωσα της έπιστολέσος μου αυτής. Τί λές εσύ ;

Σταμάτησε ξανά κι' αισθάνθηκε την άναντη της νά γίνεται δύσκολη. Και, σάν νά τ'όμωζε στην ιδέα, θά δεν θά πρόφτασε νά τελειώσει την εξακολούθησή της, εξακολούθησε :

— Άκουσε με καλά, Ζερμαίν... Έγώ δεν άνήσω πειά σ'ι' αυτόν τόν κόσμο, άγαπημένη μου άδελφή... Σοφ' παραγγέλλω λοιπόν ν' αγαπάστε με τόν Κάρολο και νά προσπαθήτε νά ζήτε ευτυχισμένοι... Όταν ένοσθητε, θά θυμόσαστε καλύτερα τ'ό φτωχό πλάσιμα, που λίγο έλειψε νά σ'ε χωρήσω... Έγώ θά σ'ε παρακολούθησω γιαντί οι νεκροί δεν απομακρύνονται από τούς ζωντανούς — και θά εύλογώ μυστικά τόν έρωτά σας από τόν τάφο μου !...

Η Ζερμαίν της έσφιξε τ'ό χέρι δυνατά, ζητώντας νά της επιβάλι σιωπή.

— Σιώνη ! της φώναξε, κλαίνοντας, πάψε νά λές τέτοια λόγια, γιά τ'ό Θεό ! Δεν καταλαβαίνεις πώς είσαι ή ζωή αυτού τού σπιτιού και πώς είνε άδύνατο νά μείνουμε έδω άν μ'ες λειψής εσύ ; Θα σ'ε βγάλουμε άπ' τά χέρια τού θανάτου, θά σ'ε κρητισομε στη ζωή, θά σ'ε σώσωμε. Είμαι πρόθυμη νά θυσιάσω τ'ό καθέτι. Άζώμια και την αγάτη μου γιά σένα...

Η άφορητή χαινογέλασε και είπε :

— Είνε άνοητικό, άδελφή μου, σοφ' είνε πώς θά πεθάνω !

— Όχι, θά ζήσης ! φώναξε όρημηχιά ή δεσποινίς ντ' Μελλά. Θα ζήσης ! Τ' άκουσε ; Γιά κόρη σου ξέρεις τί θά κόμω ; Νά, θά πάω νά γίνω καλογορή ! Άφ'ου καλώς θά κόμω τ'α μαλλά μου με τά χέρια μου και θά τ'α άφιερώσω στην Παναγία της Νικαίας, παρακαλώντας την νά σ'ε σώση !

Η Σιώνη είχε βάλλει τά δάχτυλά της έπάνω στα όφραια μαλλά της εξαδέλφης της και την χούταξε μέσ' απ' τ'ό βήθος τών όνειροπόλων της ματιών, όπου έλαμταν δυό ζωντά δάκρυα.

— Άκούθ'ε μου Ζερμαίν, της είπε τέλος στεναχώντας, φύλαξε τά μαλλά σου, γιατί ή Παναγία είνε τ'α χαρισέτα. Η θεσ ή δική σου είν' έδω σ'όν κόσμο. Έχεις όποσδήποτε νά μείνης και νά ζήσης μαζί με τόν άνδρα ποθ' σοφ' διάλεξε... Είνε ή τελευταία παραγγέλια μου αυτή, ή στεργνή θέλησις μ'ες έτοιμωσάντας...

Η δεσποινίς ντ' Μελλά δεν ήξερε πειά τί νά πη κι' ή φωνή της πνιγόταν απ' τούς λυγμούς.

Η Σιώνη την τράβηξε τότε πιο κοντά της, όστε τ'α χείλη της ν' άγγιξουν τ'ό μέτωπο της εξαδέλφης της, και της είπε :

(Άκολούθει)